

מבוא למשפט עברי (01-112-99) / " ברנד

הנחיות

ועדת המשמעות מזהירה!
נבחן שימצאו ברשותו תומרי
עזר אסורים או יתפס בהעתקה
יענש בחומרה עד כדי הרחקתו
מהאוניברסיטה.

1. המבחן - בספרים סגורים.
 2. נא להקפיד על מכסת העמ' המצויינת בראש השאלות.
 3. משך הבחינה - שעתיים.
- בהצלחה!

שאלה מס' 1 (50 נק'; מקסימום - 3 עמ')

המשפט העברי מבחין - נורמטיבית - בין מערכת נורמות "דתית" לבין מערכת נורמות שאינה דתית.

הצביעו על ארבע הבחנות כאלה, בהתייחס לנקודות הבאות (חלק מן הנקודות רלבנטיות רק לחלק מן ההבחנות):

- א. אסמכתא עיקרית, אחת לפחות, בה ניתן לפגוש בהבחנה זו. די באיזכור עיקרה של האסמכתא.
- ב. האם ההבחנה מוסכמת או שהיא נתונה לביקורת / שנוייה במחלוקת? אם ישנה ביקורת / מחלוקת - ציינו אותה והסבירו את יסודותיה או את שורשיה.
- ג. ההשלכות ההלכתיות/המשפטיות של ההבחנה.
- ד. האם ההבחנה הנורמטיבית ישנה השלכה מוסדית?

שאלה מס' 2 (30 נק'; 2 עמ')

"שאט"פ שהדין וההלכה כבעלי הסודות, או אין לנו כלכל רק אחרי הדרכים שניתנו לנו מסיני שבהם נדרוש בתורה להוציא הספקות לאורה... אבל מי שחוננו ה' ונפלה מיתר החכמים במעלה עד שידע אמיתות הדברים ממקום אחר, אין לו כלכל בדרך הפשוטה" (ר' יוסף שלמה הרופא דילמדיגו, ספר תעלומות חכמה).

- א. מהי הבעיה העקרונית לה מתייחסת פיסקה זו, ומהו הפתרון המוצע לבעיה באותה פיסקה?
- ב. האם הפתרון המוצע כאן מוסכם או שמא הוא שנוי במחלוקת?
- ג. האם אגדת "תגורו של עכנאי" - במסורתה השונות (בבלי וירושלמי) - תואמת את האמור בפיסקה זו? נמקו בפירוט.

שאלה מס' 3 (20 נק'; עמ' אחד)

"מנהג אבותינו חורה היא" (חכמי אשכנז).

- עימדו על הרקע לקביעה זו:
- א. הרקע העיוני (היחס הראוי בין "הלכה" ל"מעשה").
 - ב. הרקע ההיסטורי ("הרקע הגרמני").
 - ג. המקור התלמודי.